

Раїса Самойленко

“ЦЯ КНИЖКА ПИСАЛА МЕНЕ...”

Рецензія на книгу: Петро Миколайович Щербань. Віхи життя (до 85-річчя від дня народження) / Ред.-упорядн.: А. М. Бойко, Є. І. Коваленко, Д. І. Пащенко, П. М. Щербань (мол.). – Умань.: ВЦ ПП Жовтий О. О., 2011. – 398 с., іл.

У його далекому дитинстві мама Параска Кирилівна, спостерігаючи за прудконогим і не за роками допитливим сином Петрусем, нерідко скрушно зітхала: “Господи, і що ж з нього вийде?”

Вийшло! І за найвищим розрядом! Сьогодні ім’я уродженця машівської землі – талановитого педагога, заслуженого вчителя України, професора, громадсько-політичного діяча, кавалера 5 орденів і 28 медалей, довічного президентського стипендіата Петра Миколайовича Щербаня знають не тільки в науковому світі нашої країни, а й далеко за її межами. Він автор понад 350 наукових і навчально-методичних праць, се-

ред яких 6 монографій, 21 навчальний посібник, 38 брошур; розробник національної доктрини розвитку освіти України та низки інших важливих освітянських документів.

Життєву позицію цього істинного українського інтелігента інший видатний письменник Борис Олійник схарактеризував так: “Професор П. М. Щербань належить до тієї категорії вчених, котрим не потрібно було перманентно “перебудовуватись”, підлаштовуючись під кон’юнктуру моменту. Уже майже півстоліття як кар’єрний освітянин він виховує не лише грамотних громадян, а й – що найголовніше – свідомих свого роду-первороду справжніх українців”.

Своєрідним підсумком зробленого й пережитого стала нова книга Петра Миколайовича, котра вийшла друком до його 85-річного ювілею. Кожна сторінка “Віхи життя” вражає надзвичайною душевною теплотою, гордістю і

болем за рідну землю, незборимим бажанням знайти відповіді на гострі соціально-політичні проблеми. У виданні зібрано статті, присвячені національному вихованню учнівської і студентської молоді, ролі вищої школи у формуванні національної еліти, становленні українських патріотів. У кожній із них відчувається безмежна відданість національній ідеї, високим духовним українським традиціям.

Автор закликає: “Будьмо обережними, щоб ми не стали частиною великої стратегії, за якою наша національна культура, класична література і мистецтво і ми, українці, не опинилися б на смітнику історії”. Для виходу з цієї ситуації передусім як інтегрований чинник національної безпеки має розглядатись освіта. На жаль,

залишковий принцип фінансування гальмує її розвиток.

Шевченківськими рядками про Божу силу слова розпочинається розділ “Як рятуватимемо Україну і мову її солов’їну”. У ньому наголошується, що слово є найуніверсальнішою формою буття свідомості людини, тому що мова – найважливіший, найбагатший, найміцніший зв’язок, що об’єднує покоління народу в одне велике історичне живе ціле. Невіддільною від долі держави є українська мова, тому необхідно розробити Державну програму її порятунку: і вчений тут-таки виголошує низку конкретних пропозицій для втілення цієї ідеї...

Безумовно, багатьом будуть корисними роздуми і поради науковця, його заповіді педагогічного спілкування, психолого-педагогічні настанови батькам. Вони буквально використані енциклопедичними знаннями, високою фаховістю, компетентністю і просто життєвим досвідом мудрої людини. Ось кілька цитат: “найперше, що необхідно батькам, – бути завжди прикладом для дітей”; “не робіть зауважень дітям при чужих людях”; “не спілкуйтеся з дітьми малоросійським суржилом. Готуйте дітей громадянами – патріотами України, які володіють солов’їною мовою свого народу”.

Із 400-х сторінок книги чимало відведено розділу фотодокументалістики, у якому на світлинах увічнено реалії щасливого родинно-сімейного життя, історії, що відтворюють співпрацю п. Щербаня з видатними особистостями, широкі й активні його зв’язки зі світом (Петро Миколайович кілька років працював першим заступником голови правління Товариства культурних зв’язків з українцями за кордоном), родовідне дерево Щербанів.

Особливою гордістю Петра Миколайовича є те, що батьківською стежкою пішли син Микола й онук Петро – нині кандидати педагогічних наук, доценти полтавських вишів. Тож не випадково автор, наголошуючи, “цю книжку я не писав – ця книжка писала мене”, – ніби заповідає: “Нехай зіронька творчого українця ніколи не згасає в моїх дітях, онуках і правнуках”.

Ми переконані, що рецензоване видання викличе жвавий інтерес науковців, освітян, батьків, допитливого юнацтва.

